

Leo Trotskij

Läget i Vänsteroppositionen

16 december 1932

[Utdrag ur en längre rapport: [Om läget inom Vänsteroppositionen](#)]

Det viktigaste resultatet av resan till Köpenhamn¹ var utan tvekan att oppositionsmedlemmar från flera länder kunde träffas. Ursprungligen var avsikten att kalla samman ett dussintal kamrater från ställen närmast Danmark för att vidta de nödvändiga säkerhetsåtgärderna. Men i själva verket anlände 24 kamrater (varav två var försenade), bland dem de mest ansvariga funktionärerna från flera sektioner. Inklusive sympatisörer sammanlagt 30 stycken.

Via radio informerades Stalin den kapitalistiska polisen om en ”trotskistisk” konferens i Köpenhamn, men det var en lögn. Resan till Köpenhamn kom till stånd av en slump, och tog därmed Vänsteroppositionen med överraskning. Förberedelsearbetet inför konferensen var fortfarande i sin linda.² Det kunde inte komma på fråga att anta någon plattform eller programmatiska teser i Köpenhamn. Inte ens sektionerna i Europa var fullständigt representerade, och inte alla av de kamrater som anlände hade fullständiga befogenheter. Tyvärr hölls ingen konferens, och under de rådande omständigheterna kunde det inte ha skett.

Men det är onödigt att nämna att kamraterna som verkligen kom dit helt och fullt utnyttjade tillfället att lära känna varandra och vid privata överläggningar diskutera de mest trängande och brännande frågorna. Detta oförutsedda, snabbt improviserade möte med två dussin bolsjevik-leninister från sju europeiska länder kommer otvivelaktigt att gå till hävderna som ett viktigt steg i vår internationella fraktions historia.

Vänsteroppositionen har vuxit betydligt. Kadrerna av funktionärer känner till Vänsteroppositionens historia i de olika länderna, de hanterar obehindrat teoretiska och politiska frågor och förkroppsligar tillsammans, och var och en för sig, betydande politiska erfarenheter. Överläggningarna varade i flera dagar och svetsade samman kamraterna, ett faktum som kommer att ge fruktbara resultat under allt vårt framtida arbete. Utan att falla offer för officiell optimism kan vi med säkerhet säga att alla som deltog i dessa överläggningar tog med sig nya krafter och ny tillförsikt hem.

Den spanska oppositionen

En fråga kastade en skugga över överläggningarna: tillståndet för den spanska oppositionen. Om vi kan se vissa nyanser inom den internationella Vänsteroppositionen vad gäller den spanska oppositionens sjukdom och misstag, så gjorde den gemensamma känslan av oro att dessa nyanser helt och hållet hamnade i bakgrunden under vårt möte. Alla deltagare var helt överens med åsikten att vi måste ha en öppen och fullständig diskussion med de spanska kamraterna, och att diskussionen denna gång inte får begränsas till oppositionens ledare. Bara om alla medlemmarna i alla sektioner blir bekanta med tvistefrågorna kan den spanska oppositionen föras tillbaka på rätt väg.

Det vore brottsligt att fortsätta att blunda för den verkliga situationen eller skylta över den. Om vi inte hinner uppnå fullständig klarhet med hjälp av en öppen diskussion om alla tvistefrågor,

¹ I november 1932 inbjöds Trotskij av en dansk socialdemokratisk studentgrupp att tala i Köpenhamn om den ryska revolutionens 15-års jubileum – öa.

² Syftar på en internationell förkonferens som hölls i Paris i februari 1933. Den kallades för förkonferens eftersom planen var att hålla en större och bättre förberedd konferens senare samma år. Av olika skäl hölls den internationella konferensen först i juli 1936 i Genève. (Om inget annat anges är noterna förläggarens – red.)

och alltför många sådana frågor har samlats på hög, så kan händelsernas kraft splittra oss i olika läger.

Tyvärr fanns inte den spanska sektionen med på mötet. I sista minuten visade sig vissa uppenbart slumpmässiga omständigheter bli ett hinder, men jag tar mig friheten att uttrycka min övertygelse, att om de ledande spanska inte hade låst in sig så mycket i sin omgivning och visade större intresse för sin internationella organisation, så skulle de utan svårighet ha hittat till Köpenhamn.

Men det är just den spanska oppositionens största olycka. Dess ledare har envist hållit sin organisation borta från de andra sektionernas inre liv och interna strider, och har på så sätt underlåtit att ge organisationen tillgång till oersättliga internationella erfarenheter. I den mån den spanska sektionen genom sin officiella ställning trots allt tvingades blanda sig i internationella frågor, så har dess ledare, som varken har varit intresserade av de andra sektionernas erfarenheter eller sin egen organisations allmänna uppfattningar, låtit sig vägledas av personliga band, sympatier eller antipatier. Alltför ofta – och det måste vi säga öppet – ersatte de en marxistisk analys av situationen och åsiktsskillnaderna med småborgerligt psykologiserande och idealiserande. Det var fallet med den Katalanska federationen (Maurín),³ där flera Barcelonakamrater under lång tid ersatte en principiell kamp mot den småborgerliga nationalismen med förhoppningar om ”vänskapliga personliga relationer”, och därmed bromsade Vänsteroppositionens utveckling under den mest avgörande perioden. Det var också fallet med Landau, som *Communismo*⁴ överraskande angav som medarbetare efter att han hade visat sig vara helt olämplig, hamnat i minoritet och slutligen hade lämnat Vänsteroppositionen. Det var fallet med åsiktsskillnaderna i den franska sektionen, där de spanska kamraterna privat höll med om att Rosmers⁵ teorier och metoder var värdelösa, men offentligt stödde Rosmer direkt eller indirekt, med motiveringen att Rosmer ”tilltalade dem” mer än hans motståndare. Det var fallet med frågan om Mill,⁶ som de ledande spanska kamraterna ansåg sig kunna välja som representant till det Internationella sekretariatet efter att Mill helt och hållet hade visat sig vara politiskt värdelös. I inget av dessa fall har vi hört ett enda ord från Madrid eller Barcelona om principiella grunder eller politiska förklaringar.

Samma fenomen visade sig i lika tydlig och smärtsam form i den spanska organisationens inre liv. Krisen som bröt ut i dess ledning tog inte bara den internationella oppositionen utan också den spanska sektionen med överraskning. Centralkommitténs medlemmar avgick den ena

---

³ Joaquín Maurín (1896-1973) var ledare för det spanska kommunistpartiet, men utslöts 1929 på grund av sina sympatier med Bucharins högeropposition. Organiserade Katalanska federationen, som Trotskij ansåg vara ett hinder i Spanien. Den spanska oppositionens ledare Andres Nin gjorde långvariga ansträngningar för att vinna över Maurín, som han kände personligen. Senare bröt Nin med den internationella Vänsteroppositionen för att tillsammans med Maurín bilda POUM [Förenade marxistiska arbetarpartiet - Partido Obrero de Unificación Marxista]. När inbördeskriget bröt ut 1936 satt Maurín som parlamentsdeputerad för POUM. Han arresterades av Francos trupper och fängslades. Efter att ha frisläppts gick han i exil och upphörde med politisk verksamhet.

⁴ Kurt Landau var under en kort tid medlem i Vänsteroppositionen i Österrike och Tyskland. Han avrättades av stalinisterna i Spanien under inbördeskriget. *Communismo* var den spanska Vänsteroppositionens tidning.

⁵ Alfred Rosmer (1877-1964) var revolutionär syndikalist och samarbetade under Första världskriget med Trotskij i Frankrike. Valdes 1920 in i Kominterns exekutivkommitté och var fram till sin utslutning 1924 ledare för det franska kommunistpartiet. Ledare för Vänsteroppositionen och medlem i dess Internationella sekretariat fram till 1930, då han avgick på grund av motsättningar med Trotskij. Deras personliga vänskap återupptogs 1936. Han skrev flera böcker om arbetarrörelsens historia. [På marxistarkivet finns [Moskva under Lenin](#) – öa.]

⁶ M Mill hade av den ryska oppositionen valts som medlem till den internationella Vänsteroppositionens administrativa sekretariat, till stor del på grund av hans kunskap i ryska. Efter att han hade avsatts från sin post 1932 på grund av manövrer och personliga intriger blev han agent för stalinismen. Trotskij beskrev honom som östeuropé, men i sin Trotskijbiografi kallade Deutscher honom för amerikan.

efter den andra. Ledningen samlades i själva verket helt i Lacroix' händer.⁷ Så visade det sig lika överraskande att kamrat Lacroix stod utanför centralkommittén, under en period faktiskt utanför oppositionen, och ledningen flyttades till Barcelona. Varför? Vad består åsiktsskillnaderna av? Vad har krisen för grundvalar? Ingen vet, åtminstone ingen utanför de insattas trånga krets. En sådan regim är helt otillåten i en revolutionär organisation och kan bara leda till nederlag. Genom att avstå från kamp om principiella frågor, genom att ersätta politiska åsiktsskillnader med personliga värderingar, faller de spanska kamraterna själva offer för oundvikliga personliga konflikter och ”palatsrevolutioner”.

En sådan subjektiv nyckfullhet inom politiken skulle vara helt omöjlig om den spanska sektionens centralkommitté kontrollerades av sin egen organisation. Men så är inte fallet. Till sitt eget försvar pekade flera av den spanska oppositionens ledare mer än en gång på de spanska oppositionsmedlemmarnas otillräckliga teoretiska och politiska nivå. Uppenbarligen en invändning som inte håller! En revolutionär organisations nivå höjs snabbare ju mer omedelbart den dras med i diskussionen om *alla* frågor, ju mindre ledarna försöker tänka, handla och uppträda som vakter av organisationen.

Det första villkoret för partidemokrati är en allsidig *information*. Till att börja med den spanska oppositionens internationella dokument: den spanska centralkommittén måste förpliktiga sig att sprida dessa dokument bland oppositionens alla medlemmar. Varenda spansk bolsjevik-leninist måste studera, tänka igenom och bedöma, inte bara erfarenheterna av Mill utan också kärnpunkten i själva den spanska centralkommitténs kris. Med hjälp av det kommer de spanska oppositionsmedlemmarna att lära sig mycket mer än av ett dussin abstrakta artiklar om demokratisk centralism och det korrekta förhållningssättet till ”människor”...

Översättning: Göran Källqvist

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Spanien](#)

---

⁷ Henri Lacroix, en av den spanska oppositionens ledare, lämnade organisationen i slutet av 1933 och anslöt sig till Socialistpartiet.